

Erfaringer fra forvaltningskontroller 2022

Areal og reindriftsavdelingen

Seksjon tilskudd og kontroll

Svein Rølvåg Jensen og Marianne Olsen

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Statsforvalters kontroll med kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene

- For de ordninger hvor kommunen er tilskuddsforvalter, har Statsforvalteren fått delegert ansvar og myndighet til å føre kontroll (økonomireglementet § 15)
- Statsforvalter skal:
 - ✓ ivareta kontroll med at kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene på en forsvarlig måte og har etablert intern kontroll
 - ✓ veilede og være kompetansesenter for kommunene knyttet til tilskuddsforvaltning og kontroll

Kontrollplan hos statsforvalteren

- Statsforvalteren skal årlig kontrollere forvaltninga av de økonomiske virkemidlene i 20 % av kommunene
- Vi utarbeider kontrollplan
- Risikovurderinger, eksempler
 - ✓ Store landbruksforvaltninger
 - ✓ Små landbruksforvaltninger med nye saksbehandlere
 - ✓ Avkortes det?
 - ✓ Begrunnes avkorting/ikke avkorting
 - ✓ Kontrolleres 10% av PT søknadene
 - ✓ Lenge siden sist kontrollert

Gjennomføring av forvaltningskontroll

- Vi ber om dokumenter i forkant av kontrollen, og prøver å få oversikt over kommunens saksbehandling før kontrolldagen.
- Vi utarbeider en tilpasset intervjuguide som blir gjennomgått under kontrollen. Vi enes om faktum og begge parter signerer.
- I etterkant av kontrollen utarbeides en rapport med eventuelle avvik og merknader
- Vår intensjon er å
 - kombinere kontroll med veiledning og at kontrollene skal være nyttig også for kommunene

Områder innenfor PT som har hatt fokus i 2022

- Grunnvilkår vanlig jordbruksproduksjon, forskriftens § 2
- Kontrollplan
- Kontinuerlig ajourhold av AR5
- Awikshåndtering
- Avkorting
- Økning av omsøkte verdier
- Dokumentasjon av vurderinger som er gjort
- Internkontroll/rutiner

Resultater

Vi ser mye god saksbehandling over året.

Vi ønsker likevel å rette litt ekstra oppmerksomhet mot noen avvik vi ser er gjentakende

Avvik – manglende kontrollplan

- Det skal utarbeides kontrollplan, rundskriv 2022-11:

"Kommunen skal utarbeide kontrollplan. Kontrollplanen skal være styrende for hvilke søknader som plukkes ut til kontroll og hvilke som ikke plukkes ut til kontroll. Kontrollplanen skal være skriftlig og utarbeides før saksbehandlingen av søknadsåret starter. Kommunen må gå gjennom kontrollplanen årlig og vurdere om risikobildet er endret."

Avvik – gjødslingsplaner med mangler godkjennes uten å avkorte

- Forskriftens § 11, andre ledd:
 - *"Ved brudd på forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging skal tilskuddet avkortes."*
- Rundskriv 2021/47, § 11
 - *"Hvis foretaket er pålagt å ha gjødslingsplan og/eller journal over plantevernmidler, og foretaket ikke har dette eller planen/journalen er mangelfull, skal det avkortes i tilskuddet. Der foretaket har krysset av for at det har journal over plantevernmidler og/eller gjødslingsplan som er i samsvar med forskriftene, og det ved kontroll oppdages at journalen og/eller planen mangler eller er mangelfull, skal saksbehandler også vurdere om foretaket skal avkortes for feilopplysning etter [§ 12](#)."*

Avvik – tilskuddsforvaltningen er ikke delegert til endelig godkjenner

- Budsjettdisponeringsmyndighet må være delegert ned til den som endelig godkjenner vedtak, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 2.5.2.1:

"Budsjettdisponeringsmyndighet

Alle disposisjoner som medfører økonomiske forpliktelser for virksomheten, skal bekreftes av en ansatt som har budsjettdisponeringsmyndighet. Virksomhetslederen har budsjettdisponeringsmyndighet og kan delegere denne helt eller delvis til ansatte på lavere nivåer. Delegert budsjettdisponeringsmyndighet kan delegeres videre.

Delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal være skriftlig. Virksomheten skal ha rutiner for tilfredsstillende oppfølging av delegert budsjettdisponeringsmyndighet"

Avvik – manglende avkorting ved feilopplysninger, § 12

- Det kan avkortes dersom;
 - ✓ Foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden
 - ✓ Feilopplysningene har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre
- Bestemmelsen er utformet som en kan-bestemmelse, men utgangspunktet er at det skal avkortes hvis søker minst har vært uaktsom.
- Forvaltningen må likevel foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak, av om det bør reageres med avkorting i foretakets tilskudd eller ikke.

Uaktsomt eller forsettlig, § 12

- Rundskriv 2021-47:
 - ✓ *"Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende og det stilles derfor strenge krav til aktsomheten. Mottaker vil derfor sjelden kunne ha gitt feilopplysninger i aktsom god tro. Det forventes for eksempel at søker har full kunnskap om foretakets dyrehold på de aktuelle telledatoene. Tilsvarende vil det være søker som har best kunnskap om hvilke arealer som foretaket selv har drevet og høstet, hvilke som er utleid eller eventuelt ikke er i drift. Som potensiell mottaker av statlige midler forventes det da at søker legger ned nødvendig arbeid i å fylle ut søknadsskjemaet korrekt slik at søknaden gjenspeiler de reelle forholdene. Dersom søker har problemer med å forstå søknadsskjemaet forventes det at søker kontakter kommunen i god tid før søknadsfristen."*

Avvik – manglende rutinebeskrivelser

2.4 Internkontroll (bestemmelser om økonomistyring)

«Alle virksomheter skal etablere internkontroll. Virksomhetens ledelse har ansvaret for å påse at internkontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet, at den fungerer på en tilfredsstillende måte og at den kan dokumenteres. Internkontroll skal primært være innebygd i virksomhetens interne styring»

Avvik - Det godkjennes høyere verdier enn omsøkt i PT

- Rundskriv 2021-6, kapittel 6:

«Hvis søker har gitt en feilopplysning som gir en lavere utbetaling enn de faktiske forhold gir grunn for, er hovedregelen at saksbehandler ikke skal endre slik at godkjente opplysninger blir høyere enn det som er omsøkt.»

«Saksbehandler kan rette åpenbare feil i søknaden. At søker har glemt å føre inn opplysninger i søknaden, er ikke en åpenbar feil. Et eksempel på en åpenbar feil kan være 75757575 melkekyr. »

Avslutningsvis

- Fokus i kontrollene på de ulike ordningene vil variere med hva vi ser er aktuelt
- Problemstillinger vi ser går igjen vil ha fokus også fremover

Takk for oppmerksomheten